

Prima instanță: Judecătoria Edineț (jud. M. Iftodi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. T. Duca, S. Procopciuc, E. Grumeza)

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Ala Cobăneanu

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele SRL „Orchardtrucs”, împotriva deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Bălți,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare judecată înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin “Frigoclima” Societate cu Răspundere Limitată împotriva SRL “Orchardtrucs” privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 21 aprilie 2015 ÎCS „Frigoclima” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Orchardtrucs” privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecata.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, reclamantul la data de 04.08.2014 a transsferat pîrîtului cu titlu de împrumut suma de 100000 lei. La data de 22.08.2014 reclamantul a mai transferat pîrîtului suma de 100000 lei cu titlu de împrumut.

Susține, că astfel, între părți a fost stabilit un raport juridic caracteristic contractului de împrumut, reglementat de prevederile Codului civil al RM.

Menționează că, pîrîtul SRL „Orchardtrucs” nu și-a respectat obligațiile contractuale și nu a restituit suma acordată, de aceea la 16.02.2015 a expediat în adresa acestuia o reclamație prin care a solicitat restituirea sumei în sumă de 200000 lei, la care ultimul nu a reacționat.

Solicită reclamantul încasarea de la SRL „Orchardtrucs” în beneficiul său a datoriei în mărime de 200000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 2022 lei, precum și a cheltuielilor judiciare suportate în legătura cu examinarea prezentei cauze.

Prin hotărîrea din 24 decembrie 2015 a judecătoria Edineț s-a admis acțiunea depusă de ÎCS „Frigoclima” SRL; s-a încasat de la SRL „Orchardtrucs” în beneficiul ÎCS „Frigoclima SRL datoria în sumă de 200000 lei, dobînda de întârziere în mărime de 2022 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 6060 lei.

Prin decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul depus

de SRL „Orchardtrucs” și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2015 a judecătorei Edineț.

La data de 06 mai 2016, conform sigiliului poștal, avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele SRL „Orchardtrucs”, a declarat recurs împotriva deciziei din 29 martie 2016 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului s-a invocat că, intimatul își întemeiază solicitările sale doar pe ordinele de plată nr. 317 din 04.08.2014 și nr. 365 din 22.08.2014, care rezultă dintr-un raport juridic caracteristic contractului de împrumut. Însă, de fapt, acest contract de împrumut nu a fost întocmit. În contextul dat, recurentul indică că, în decizia Curții Supreme de Justiție din 11 februarie 2009 se menționează că atîta timp cît instanței de judecată nu i-a fost prezentată o confirmare scrisă despre încheierea unui asemenea contract, în astfel de circumstanțe, afirmațiile părții interesate, nu pot fi apreciate drept probe suficiente, admisibile și pertinente pentru confirmarea raporturilor juridice de împrumut.

Declară recurentul că, la materialele pricinii de către intimat nu a fost prezentat un act juridic scris care să confirme existența unui contract de împrumut încheiat între ÎCS „Frigoclima” SRL și SRL „Orchardtrucs”, valabil la momentul înaintării acțiunii în instanța de judecată.

Suplimentar menționează recurentul că, suma de 200000 lei i-au fost transmiși cu titlu de arvună. Ori, contractul de împrumut, care urma a fi încheiat, era să atragă după sine și careva obligații, iar respectarea acestei condiții urma să atragă la răspundere conform legii, însă, în cazul dat un astfel de act juridic lipsește, iar lipsa acestuia îi scutește de careva obligații față de cineva.

De asemenea indică recurentul că, este neîntemeiat și argumentul intimatului precum că în vederea soluționării amiabile și extrajudiciare a litigiului la data de 16.02.2015 a expediat la sediul recurentului SRL „Orchardtrucs” reclamația privind achitarea datoriei în sumă de 200000 lei, care a recepționat-o la data de 17.02.2015, însă fără a avea careva reacții.

Consideră recurentul că, intimatul nu a demonstrat existența pretențiilor invocate și nici nu a prezentat careva bază probatorie întru confirmarea celor solicitate, argumentele ultimului fiind declarative, fapt ce contravine normelor legislative, or, prin prisma art. 118 alin. (1) CPC a RM, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Curtea de Apel Bălți a adoptat decizia la data de 29 martie 2016, iar recursul a fost declarat la data de 06 mai 2016, conform sigiliului poștal.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată în adresa părților la data de 25 aprilie 2016 și recepționată de către recurent la data de 04 mai 2016, drept dovadă servind avizul de recepție (f.d. 184).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele SRL „Orchardtrucs”, la data de 06 mai 2016, conform sigiliului poștal, este în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și îl va admite, va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, emițînd o hotărîre nouă privind respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445, alin.(1), lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că la data de 04.08.2014 ÎCS „Frigoclima” SRL a transferat SRL „Orchardtrucs” suma de 100000 lei, iar la data de 22.08.2014 ÎCS „Frigoclima” SRL a mai transferat pîrîtului suma de 100000 lei.

Colegiul reține că în baza transferului menționat ÎCS „Frigoclima” SRL solicită încasarea de la SRL „Orchardtrucs” a sumei de 200000 lei cu titlu de împrumut, a dobînzii de întîrziere în sumă de 2022 lei și a cheltuielilor de judecată.

Colegiul menționează că instanțele ierarhic inferioare, judecînd prezenta cauză, greșit au apreciat transferarea mijloacelor financiare ca un contract de împrumut din următoarele considerente.

Într-adevăr conform materialelor dosarului s-a demonstrat cu certitudine că între părți s-a produs un transfer bănesc. Plata s-a efectuat precum că în baza contractului de împrumut nr. 1 din 04 august 2014, acest fapt este confirmat prin ordinele de plată nr. 317 din 04 august 2014 și nr. 365 din 22 august 2014 (f. d. 65, 66).

Totodată, Colegiul menționează că în opinia SRL „Orchardtrucs” raportul juridic care a avut loc între părțile în litigiu nu este un contract de împrumut, dat fiind faptul că un astfel de act juridic lipsește.

Analizând pretențiile înaintate, în raport cu materialul probator prezentat de către părți, instanța de recurs reține următoarele.

Conform prevederilor art. 195 Cod civil, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Conform prevederilor art. 196 alin. (3) Cod civil, actul juridic bilateral este manifestarea de voință a două părți.

Conform art. 210 alin. (1) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Conform prevederilor art. 666 alin. (1) și alin. (2) Cod Civil RM, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sunt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Conform prevederilor art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) CPC, probe în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii. În calitate de probe în pricini civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale

altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

În conformitate cu art. 130 alin. (1), (2) și (3) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

În contextul dat, Colegiul reține că nici în instanța de fond, nici în instanța de apel nu au fost prezentate probe veridice, incontestabile, pertinente și concludente, care ar avea capacitatea de a confirma existența raporturilor obligaționale de împrumut pretinse de către ÎCS „Frigoclima” SRL, fiind doar anexate ordinele de plată nr. 317 din 04 august 2014 și nr. 365 din 22 august 2014. (f. d. 65, 66)

Pe când, la materialele pricinii, contractul de împrumut nr. 1 din 04 august 2014 încheiat între ÎCS „Frigoclima” SRL și SRL „Orchardtrucs” lipsește.

Astfel, instanțele ierarhic inferioare, eronat au concluzionat asupra raporturilor obligaționale de împrumut încheiate între părți.

Mai mult ca atât, SRL „Orchardtrucs” nici în instanța de fond și nici în instanța de apel nu a confirmat existența acestui contract de împrumut.

Ori, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În contextul dat, Colegiul reține ca fiind irelevant argumentul reclamantului referitor la existența unui raport obligațional de împrumut încheiat cu SRL „Orchardtrucs”, deoarece ÎCS „Frigoclima” SRL nu a probat existența actului juridic în baza căruia a solicitat de la pîrît atât încasarea datoriei, cât și a dobînzii de întîrziere rezultată din neexecutarea de către împrumutat a obligației de restituire a împrumutului.

În atare circumstanțe, Colegiul reține ca fiind neîntemeiate concluziile instanțelor de judecată din care rezultă că operațiunile bancare efectuate de ÎCS „Frigoclima” SRL, în calitate de plătitor, și SRL „Orchardtrucs”, în calitate de beneficiar, certifică existența contractului de împrumut, deoarece inexistența „de facto” a contractului de împrumut, nu poate fi acoperită prin declarațiile unilaterale a unei singure pretinse părți, or, conform normei legale precitate supra un act juridic bilateral prezumă în mod imperativ acordul de voință a ambilor părți.

Totodată, este irelevantă concluzia instanței de apel precum că obligația contractuală a fost confirmată prin ordinele de plată nr. 317 din 04 august 2014 și nr. 365 din 22 august 2014, deoarece aceste înscrisuri nu pot constitui o probă în confirmarea manifestării acordului de voință a părților, obiectului raportului obligațional contractual și valoarea acestuia cât și termenul de executare a obligațiilor.

Într-adevăr, nu se contestă efectuarea transferului mijloacelor bănești de la reclamant pîrîtilui, însă temeiul juridic al plăților nu a fost confirmat de către reclamant.

Nefiind confirmată existența contractului de împrumut, nu poate fi considerată ca fiind întemeiată cerința de restituire a sumelor precum că împrumutate și a dobânzilor de întârziere, ori nu a fost stabilit care este termenul de acțiune a presupusului contract și ca consecință este sau nu debitorul în întârziere.

Este relevant faptul că, în ședința de judecată în instanța de apel, reprezentantul reclamantului a indicat despre incertitudinea existenței contractului de împrumut.

Mai mult ca atât, Colegiul menționează că, în cadrul judecării prezentului litigiu, pîrîtul a invocat o altă destinație a plății și anume că suma transferată a avut statut de arvună.

Colegiul reține că ca temei de drept, la înaintarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat prevederile legale ce reglementează contractul de împrumut.

În conformitate cu art.60 alin.(4) CPC, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

Sub aspectul celor relatate, Colegiul concluzionează despre netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de ÎCS „Frigoclima” SRL și necesitatea respingerii acesteia, în baza temeiurilor de drept formulate în cererea de chemare în judecată.

Din aceste considerente, Colegiul reține că, instanțele de fond și apel, greșit au apreciat natura raporturilor juridice dintre părți, motiv din care decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 24 decembrie 2015 a judecătoriei Edineț sunt neîntemeiate și urmează a fi casate.

În conformitate art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele SRL „Orchardtrucs”.

Se casează decizia din 29 martie 2016 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 24 decembrie 2015 a judecătoriei Edineț și se emite o hotărâre nouă prin care:

- cererea de chemare în judecată înaintată de Întreprinderea cu Capital Străin “Frigoclima” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată “Orchardtrucs” privind încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Valentina Clevadî

Tamara Chișca-Doneva

Oleg Sternioală